

**KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SELF-CARE OF
POSTMENOPAUSAL WOMEN IN THE RURAL AREA
SAKHONNAKORN PROVINCE, THAILAND**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2008

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

ความรู้ ทักษะ และการดูแลตนเองของสตรีวัยหมดประจำเดือนในชนบทจังหวัดสกลนคร
(KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SELF-CARE OF POSTMENOPAUSAL
WOMEN IN THE RURAL AREA OF SAKHONNAKORN PROVINCE, THAILAND)

ธิดิมา ตั้งพิมพ์จิตต์ 4636335 RAHP/M

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมศักดิ์ สุทัศนาวรรุฒิ, พ.บ. ว.ว. (สูตินรีเวช), สัญญา ภัทราชัย, พ.บ.
ว.ว. (สูตินรีเวช), วชิระ สิงหะเกษนทร์, สค.ม. (ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การหมดประจำเดือนเป็นการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ มีผลต่อทั้งร่างกายและจิตใจของสตรี การศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะ และการดูแลตนเองของ สตรีวัยหมดประจำเดือน ในชนบท จังหวัดสกลนคร การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสตรีวัยหมด ประจำเดือน 115 คนที่อาศัยอยู่ในอำเภอรณนิเวศ จังหวัดสกลนคร การวิเคราะห์ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ Chi-square และ Pearson's Product Moment Coefficient เพื่อทดสอบ สมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS V.14

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 57.10 ± 3.78 ปี ร้อยละ 94.8 จบชั้นประถมศึกษา ร้อย ละ 99.1 แต่งงาน ร้อยละ 88.7 มีบุตรมากกว่า 4 คน ร้อยละ 80.9 ของสตรีมีอาชีพเกษตรกร รายได้ครอบครัว เฉลี่ย $4,851 \pm 5,734$ บาทต่อเดือน ร้อยละ 90.4 มีสิทธิ์การรักษาเป็นประกันสุขภาพถ้วนหน้า ร้อยละ 65.2 หมด ประจำเดือนมานานเกิน 5 ปี ร้อยละ 77.6 มีความรู้เกี่ยวกับการหมดประจำเดือนอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (8.3 ± 2.27) และร้อยละ 67.0 มีทัศนคติเกี่ยวกับการหมดประจำเดือนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ส่วน การดูแลตนเองเมื่อหมดประจำเดือน ร้อยละ 29.0 ยังดูแลตนเองได้ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการหมดประจำเดือนส่วนใหญ่ร้อยละ 38.3 ได้รับความรู้จากเพื่อน ส่วนแหล่งความรู้อื่นได้รับใน ระดับต่ำกว่า ปัจจัยทางด้านประชากรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความรู้เกี่ยวกับการหมด ประจำเดือน คือ สถานะภาพสมรส ($\alpha < 0.02$)

โดยสรุป ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการหมดประจำเดือนของสตรีวัยหมดประจำเดือนในชนบท ยัง อยู่ในระดับต่ำดังนั้นควรมีการเผยแพร่ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการหมดประจำเดือนและการดูแลตนเอง เมื่อหมดประจำเดือน โดยแหล่งความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เช่น วิทยุชุมชน, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล เพื่อให้สตรีสามารถปฏิบัติตัวและดูแลตนเองเมื่อหมดประจำเดือนและลดอาการที่มี ผลกระทบต่อชีวิตประจำวันได้

KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SELF -CARE OF POSTMENOPAUSAL WOMEN IN THE RURAL AREA OF SAKHONNAKORN PROVINCE, THAILAND

TITIMA TUNGPIMOLJIT 4636335 RAHP/M

M.Sc. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)

THESIS ADVISORS: SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D. (THAI BOARD OF OB&GYN.), SANYA PATRACHAI, M.D. (THAI BOARD OF OB&GYN.), VAJIRA SINGHAKAJEN, B.A.(STAT.), LL.B.,M.A.(DEMOG.).

ABSTRACT

Menopause is a physiological change which has several effects on the physical and mental health of women. The objectives of this cross-sectional survey research are to study knowledge, attitude and self-care of post menopausal women in the rural area of Sakhonnakorn Province, Thailand. Data was collected by interviewing 115 post menopausal women who live at Vanonnivas District in Sakhonnakorn Province. Descriptive statistics included frequency, percentage, mean and standard deviation. Chi-square test and Pearson's Product Moment Coefficients were used for hypothesis testing of association at the significance level of $\alpha=0.05$ by using the SPSS V.14 statistical program.

The results of the study showed that mean age of postmenopausal women was 57.10 ± 3.78 years. Most postmenopausal women (94.8 %) completed primary school. Ninety nine point one percent were married and 88.7 % had more than 4 children. Most women were farmers (80.9 %). Their average family income was $4,851\pm 5,734$ bath per month. Most (90.4 %) had universal coverage health insurance for health care. Most (65.2 %) had had cessation of menstruation for 5 years or more. Regarding knowledge, most of them (76.6 %) had fair or low level of knowledge about menopause with the mean score of 8.3 ± 2.77 from 15 question, and 67.0 % had fair or low attitude towards menopause. Twenty nine percent had low level of self-care. Regarding source of knowledge about menopause, most of them (38.3 %) had got knowledge from friends. Other sources of knowledge were less common. The factor which had significant association with level of knowledge of menopause was marital status ($\alpha<0.02$).

In conclusion, knowledge and attitude of postmenopausal women in the rural area was rather low. Thus knowledge or advice about menopause and self-care should be provided by more appreciate sources of knowledge such as by community radio or from health personnel and hospital staff, and should be widely disseminated for improving self-care during the postmenopausal period.

KEY WORDS : POSTMENOPAUSAL WOMEN

69 pp.